

טיב הקהילה

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו שליט"א
רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

שאדם מצטער שכינה מה לשון אומרת: קלי מראשי, קלי מזרועי. ולכן מוטל על האדם להתפלל על צרתו שתעבור כדי שלא תצטער השכינה בצרתו.

אם כן שפיר מובן ענין רצונו ית' בתפילתו, כי אכן רוצה הקב"ה בטובת ישראל בניו רחומים, וכיון שרואה שהצרה היא טובה להם לכן מוכרח הוא לעשותה, אך ודאי שכואב הוא את כאבם, ואף שצרתו היא גם צרתו בכל זאת מסכים הוא להיות בצרה כדי להטיב לנו על ידי זה, כי הוא הוודע תעלומות, והוא רואה כמה טובה יצמח לנו מתוך הצרה הזאת משל

הוא לאב המאכיל לבנו סממני רפואה מרים, ורואה הוא שאין בנו סובלם ומתקשה מאוד לגמועם בכל זאת אין האב מפסיק מלהאכילם, מאחר שידע הוא שרפואת בנו תלוי בהן, כך יודע הקב"ה כי צער זה תיקון גדול הוא לנו, ולכן מוכרח הוא לעשותה, אך ודאי שצור לו בצרתו.

ונמצא שעצם התפילה על צרתו, אינו רק בקשה על צרתו, שהרי לזה לבד לא שייך להתפלל, כי כאמור יודע השי"ת שזוהי טובתו, אלא היא על צער השכינה, ושפיר מובן רצונו שאנו נתפלל על צרתו, כי זהו כבודו שצרתו כואבת לנו.

זוהי ענין מצות התפילה בעת צרה, וזוהי גם כן הכח שיש בתפילה לקרוא את רוע הדין, כי מאחר שתכלית התפילה היא לכבדו יתברך, אי אפשר שתהיה על כך קטרוג ח"ו, כי מי שיקטר על תפילה כזו הוא בגדד מורד במלכות ח"ו, ובהכרח תתקבל תפילה זו, ואז יעשה הקב"ה למענו, וכדי להמציא גאולה לעצמו יתקן הפגם שבסיבתו נמשך צערו, ונזכה גם אנו לישועה ולרווחה.

אלו הדברים הליכוי הצדיקים במאמר הכתוב (תהלים צא טו) 'יקראני ואענה, עמו אנכי בצרה, אחלצו ואכבדו, וכך פרשוהו: שהקב"ה אומר, אם יצטער האדם ממצוקותיו, הרי יבוא ויחלה פניו ויקראני בתחנונים ואז מאחר שהנני קרוב לכל אשר יקראו אותי, 'אענה' אך אין הכרח שתהיה עניה זו בשלימות שהרי תלויה היא בכמה ובכמה תנאים כי על אף שאין תפילה חוזרת ריקה בכל זאת ישנם לפעמים תפילה שלא תהיה אפילו היכולת להבחין ברישומה, וזה האיש עוד יצטרך להוסיף כמה תפילות או זכותים כדי שיוכר רישומם, וזהו מכה סיבות לפעמים מפני ריבוי המקטרגים היתה עדיין תפילתו מעומק הלב, ולפעמים מפני ריבוי המקטרגים שעדיין לא נגדעו, מאחר שלא עשה זה האיש תשובה כדבעי. אבל זאת ידע האדם שתפילתו התקבלה, ואף שאין הדבר ניכר בחוש יאמין כי ברוב הימים ימצאנה כשיצטרפו לתפילה זו עוד תפילות וזכותים שונים.

אך אם בזו השעה שכואב לו לאדם את כאבו מכיר הוא שאין זה כאבו הפרטי, אלא 'עמו אנכי בצרה' כי בכל צרתו לו צר, והכרה זו תביאנו לבקש גם על צער השכינה הקדושה, אז לא תהיה העניה תלויה באיכות הבקשה או בזכות שבידו, אלא יזכה **שיחלצנו** – אחלץ אותו לגומי ממצוקותיו, ושוב לא ישאר שום רועם של צער ועגמת נפש. **ואכבדו** – אכבד את רצונו בשלמות וכל מצוקותיו ייעלמו.

ה' אלוקים אתה החלוצה לקראות את

עבדך את גדלך ואת ידך החזקה אשר מי אל

בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורתך: (ג' סד)

ופירש"י: ה' אלוקים – רחום בדין:

***

התיבות הראשונות שהגה משה רבינו מפיו כשפתח בתפילתו היו 'הו"ה אלוקים'. תיבות אלו שמשו כהקדמה לתפילתו, וביקש משה לומר בכך, שגם אם מידת הדין תשאר בתוקפה ותפילתו לא תעשה רושם לא תהיה זו הוכחה ח"ו שאין

הקב"ה רחמן, שהרי מידת הדין כבר מעורה מלכתחילה ב'רחמים', וגם אי רצונו יתברך לשנות המצב מכמות שהוא נובע ממידת הרחמים כי יודע הקב"ה שאין משאלתו של האדם טובה עבורו. זו היא גם הוראה לכל אדם המבקש לחלות פני קונו ולבקש מלפניו שיחלצו מסאת יגונו, שגישתו אל התפילה תהיה מתוך אמונה שמצוקתו היא טובה עבורו, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות ס':) 'כל דעביד רחמנא לטב עביד', ואינו מתכווין חס ושלום לבטא בתפילתו שאינו מרוצה מהנהגת בוראו.

וכאן ישאל השואל, אם כל המאורעות שעוברים על האדם הם לטובתו אולי אינו מן הראוי כלל שיחלץ וישפוך שיה לפני השי"ת שיסיר ממנו צרותיו? אמנם מובא בספרי הראשונים שהרצון העליון הוא שכשיש לאדם צרה כן יבקש על ביטול צרתו, אכן תחילה מוטל עליו לבטל דעתו לדעת קונו, ויאמין שצרתו היא לטובתו, ואחר קבלת דין שמים באהבה יש לו עבודה נוספת, והיא כמצוה שהזמן גרמא להתפלל על צרתו שתעבור, כלומר יש כאן שני נקודות בעבודת ה', האחת היא בענין הרצון, שעל האדם לבטל רצונו לרצון בוראו ולרצות רק מה שרוצה בוראו, והשניה לבקש שיוטב לו, ולא מפני שזוהו רצונו, אלא מפני שכך הוא רצון הבורא שיחלץ אדם בשעת מצוקתו.

מצוה זו נראית כבלתי מובנת, שכן אם גזר הקב"ה על האדם שייהיה בצער למה יחפוץ שנתפלל עליו, וכי ראית מלך שחפץ בדבר מסוים ובד בבד רוצה שייבקשו ממנו לשנות דעתו, הלא כל מלך חפץ שכל אנשי המלוכה יצייתו לפקודתו, ואם כן מה הוא פירושו של דבר שהקב"ה חפץ בתפילתו?

ובפשטות יש להשיב ששונה הוא מלכו של עולם ממלך בשר ודם, כי מלך בשר ודם גם אם רחמן הוא אינו מתחשב ברחמי, משא"כ בוראנו שאותו אנו מהללים מידי יום ג' פעמים ואומרים: 'הטוב כל לא חלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך' והיינו, שאין דבר העומד בפני רחמינו ולכן לא תמו חסדיך, אם כן גם אם גזר מה שגזר, מכון הוא לבטל רצונו מפני רצון המתחננים אליו.

אולם לאמיתו של דבר יש לנו להבחין ששונים הם גזירותיו של הקב"ה מגזירותיו של מלך בשר ודם, כי בעוד שמלך בשר ודם שמה כגזירותיו מתקיימים ומלכו של עולם מצטער בכך, וכדאיתא בשם מרן הבעש"ט ז"ע (הובא בצוואת הריב"ש) שכל ענין התפילה היא שבזמן שיש לאדם צער הרי גם השכינה מצטערת כמובא בגמרא (סנהדרין מו:). 'אמר רבי מאיר, בשעה

ואתחנן
ט"ו אב תשפ"ה

החגים לפי אופק ירושלים

זמן הדלקת הנרות ומצ"ש

הדרה"ג	6:54
מוצ"ש"ק	8:08
ר"ת	8:46

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סו"ת א'	8:32
סו"ת ב'	9:20
סו"ת ג'	10:28

החגים לפי ששון קי"ו

גליון מס':

794

טיב המערכת

בשבתיך ובלחתיך ובשבתך ובקומך.

יהודי אחד עלה השמיטה אחר מאה ועשרים הוא היה אדם פשוט שכל ימיו עמל קשה לפרנסתו במלאכת הסבלות, ובקושי היה לו זמן ללמוד תורה, והנה הגיע לפני בית דין של מעלה, ומביאים חבילות חבילות של מצוות ומעשים טובים, היו שם חבילות עצים ועוד כל מיני ארומים וסחורה נוספת שהיה סותב על גבו, גם אוכל היה שם, ואת הכל הניחו על המשקל, כמובן שהמשקל נטה לצד הזכויות, ופסקו את דינו לן עדן, הוא כמובן שמח מאוד, אבל הוא שאל את בית דין של מעלה, ברצוני להבין כי כאן הרי 'עולם האמת', אין כאן שקרים, אז איך יתכן שכל הדברים הללו הונחו על המשקל? מה הם קשורים בכלל למצוות ומעשים טובים?

כולנו מכירים את המשנה 'רבי חנניה בן עקשיא אומר רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, ועליו להבחין, מדוע אמר התנא: 'הרבה להם תורה ומצוות, והרי ישנם תרי"ג מצוות ומן הראוי היה לומר 'לפיכך נתן להם תרי"ג מצוות? ולא לחינם שינה התנא בדבריו, אלא באמת כל הליכותיו יכולים להיות מצוות, כי כאשר יהודי מכוון בכל הליכותיו שיהיו לשם שמים, אזי הם כולם מצוות, וזה מרומז בפרשת שמע הכתובה בפרשתנו, 'ודברת בם בשבתך בביתך ובלחתיך בדרך ובשבתך ובקומך, כמו שלימדנו חכמים כי מי שהולך לישון כדי שיהיה לו כח לעבודת הבורא, ואוכל כדי שיהיה לו כח ללמוד תורה, ואפילו אם הוא עובד בעבודות גשמיות, אבל כוונתו לשם מצוה, אז כל מעשיו הם מצוות. זו התשובה לאותו יהודי פשוט בגן עדן שכל היום עבד קשה וסחב משאות כבדים כדי להביא טרף לביתו ובסוף היום ישב ללמוד מעט במסירות נפש, אז כל מה שסחב היה כדי שיוכל ללמוד והכל נחשב מצוות, וזה מה שכתוב 'בכל דרכיך דעה', גם כשאנו עסוקים במאכל ומשחה, ובמשא ומתן, ואפילו בשינה כשמכוונים לעשות רצון הבורא, נחשבים כולם למצוות ומעשים טובים גם כשאנו מחוץ לבית המדרש, וזהו 'לפיכך הרבה להם תורה ומצוות'.

(ע"פ טיב התורה-ואתחנן)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב

באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 100024-0534

י"ד תמוז ה'תשפ"ה | יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

טיב
ההודעות

תיקון חצות

א. תניא רבי אליעזר אומר שלש משמרות היו הלילה ועל כל משמר ומשמר יושב הקב"ה ושואג כארץ, שנאמר ה' מסרם ישאג ומסעון קדשו וגו', שאוג ישאג על נוה, ואיחמר נמי אמר רב שמואל בר סרמא משמיה דרב שלש משמרות היו הלילה ועל כל משמר ומשמר הקב"ה אומר או לבגי שבעותיהם החרבתי את ביתי ושדפתי את היכלי והגליתי לבין אומות העולם (בבבא נד).

ב. ודאי לכל ידא שמים שיהא מיצר ודואג 'באותה שעה' ולשפוף תחנונים על חורבן בית המקדש, כמו שנאמר קומי רוני בלילה לראש האשמורות (ירוש' ס' ב).

ג. המשכים להתחנן לפי בורא, יסין לשעות שמשתנות המשמרות שהן בשליש הלילה ולסוף שני שלישי הלילה ולסוף הלילה, שהתפילה שיתפלל באותן השעות על החורבן ועל הגלות רצויה (ש"ר פ"א ס' ב).

ד. המקובלים האריכו מאוד בעדל מעלת קימת חצות כי רבה היא וכבר נדפס בסידורים סדר ההנהגה ע"פ כתבי האר"י ז"ל, והעת להתאונן על החורבן נכון יותר שיהיה קודם חצות מעט, ומחצות ואילך יעסוק בתורה ואחר התיקון שיעור משניות קודם לכל דבר, ואם זכה לחכמת האמת עת ההיא מסוגלת מאוד (פ"ב סק"ט).

ה. ראוי לכל ידא שמים שיהא מיצר ודואג על חורבן בית המקדש, אבל התורה והתפילה יהיה בשמחה (פ"ב סק"ט).

ו. ועל פי הורו והמקובלים הוא חיוב ואין מקום לחלק בין ת"ח לשאר העם (פ"ב סק"ט).

ז. ומדראי לציון דברי השע"ת (פ"א תפ"א סק"א) שהביא בשם הבר"כ, דמי שקם בעת שהציבור אומרים סליחות ויהיה צריך לבטל תקון חצות טוב שיאמר תקון חצות כסדר האר"י ז"ל, שהוא עיקר גדול יותר מהסליחות ע"כ, והוא דבריו הלכה גם בספר בא"ח ובכ"ח ועיין בספר שולחן שלחן חיים (לשון הגר"ח זונפלד זצ"ל) שנשאל למה אין המנהג כן, וז"ל ענין חצות הוא מכלל הדברים שאין להם שיעור, אם ירצה לצאת בזו יאמר מזמור על נדרות בבל, ועוד מזמור לאסף, וכי לא נמצא בהסליחות הרבה התעוררות על גלות השכינה והצדיקים ובלבד שיסין לבו לשמים לא יחסר לו שום דבר ע"כ (שם).

ח. ומלפנים היו הרבה שעסקו בעבודת ז' לאוקמי שכינתה מעפרא ולומר תקון חצות, והיום מחמת חולשת הדורות כמעט שנשכח עבודה זו, ועל זה צועק השכינה הקדושה (פ"ב סק"ט) (פ"ב סק"ט) ישראל ראיתי שעזרתי אין איש שם על לב שלמה אחיה כעויתי, קקד נטוי, כגד הדחוי וכו', ולכן בודאי כל דורש ומבקש ה' צריך ע"פ מדי פעם לומר תקון חצות, וכן אנשים שהם בין כך ערים בשעת חצות או שקמים באמצע הלילה בגלל איזה סיבה, [אם שחללים בימים וכו'] דיש להם לומר תקון חצות, או ע"פ קאפ"ט על נדרות בבל, וכמו שהבאנו

לעיל מדברי הגר"ח זונפלד, שתקון חצות אין לו שיעור, ובאמירת קאפ"ט אחד, הרי כבר משתתף בצער השכינה (פ"ב סק"ט). זמן חצות הוא תמיד באמצעות הלילה שמש בכל מקום ואפילו בלילות הארוכות או הקצרות, והיא י"ב שעות אחד חצי היום (פ"ב סק"ט).

י. אם אינו יכול לקום בחצות יקום בראש האשמורה השלישית (ש"ע ד"ב סדרת פ"ד). יא. אף מי שלא נתעורר בנקודת חצות אלא אחר שעה או ב שעות צריך לקום באותה שעה, ולא יאמר כיוון שלא נתעורר בנקודת חצות יאמר ישן, אלא כל מה שמקדים בקימה מן השניה עדין ט"פ, ואם גם זאת אינו יכול, לפחות ישתדל לקום קודם עלות השחר כדי שיכול לומר תיקון חצות ולחבר לילה ויום בתורה (פ"ב סק"ט).

יב. בשעת הדחק אף שעלה עמוד השחר, יש קצת מציאות לתיקון (ש"ע סק"ט בשם הר"י).

יג. והנה גם שהזמן המובחר הוא בחצות האמיתי דוקא אף על פי כן אין זה לעכב, אלא תחילת זמנה היא מתחילת האשמורה הדיכונה, כמ"ש בזה"פ ויקהל, שהן שתי שעות לפני חצות האמיתי בקיץ ובחורף, וסוף זמנה נמשך עד אור היום למי שלא היה יכול להקדים כמ"ש בפרי עץ חיים ולשומעים יונעם וחבא עליהם ברכת חז"ל שכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה לעתיד דכתיב שמוחו את ירושלים וגילו בה כל אבהיה שישו אתה משוש וגו', כן יהי רצון אמן (ש"ע ד"ב פ"ד סק"ט).

יד. בסוף הלילה יבקש צרכיו (פ"ב סק"ט). טו. אם נתאחר לומר התיקון עד קרוב לחצות החמה יאמר המזמורים לבד וידלג הקינת (פ"ב סק"ט). טז. חבורה שנתחברו יחד לומר תיקון חצות בציבור, אין למנעם ואדרבה ברוב עם הדרת מלך. וטוב יותר שיאמרו את התיקון בבה"ב משיאמרוהו בחדר הסמוך לו, דבכ"כ קדיש ט"פ, וגם שיהיו מעשרה הראשונים בבית הכנסת (פ"ב סק"ט).

ז. התיקונים בלילה צריכים ביחד להוחר מאוד מאוד משיחת חולין (פ"ב סק"ט). יח. אולי"כ יאמר, אני מאמין באמונה שלימה בנחמת ציון, אלוהינו ברחמי ינחמנו ויחדש עלינו מלכותו מרה (פ"ב סק"ט).

יט. כתב השל"ה בכל סעודה יאמר על נדרות בבל, ובשבת וכן בימים שאין אומרים בהם תחנון, יאמר שיד המעלות בשוג"ה וגו', והעיקר שידע מה קאמר, כי אחר כונת הלב הן הדברים (פ"ב סק"ט). כ. ולא אמע מלהביא מאמר אליהו הנביא וזכר לטוב (חנא דבי אלהי פ"ד) וז"ל אמרו כל חכם מירדאל שיש בו דבר חזקה לאמית' ומתאנה על כבודו של הקב"ה, ועל כבודו של ישראל שנתמטע, כל ימיו, ומתאנה ומצד לכבוד ירושלים ולכבוד בית המקדש, ולשועה שתצמח בקרוב ולכנס הגלויות, וזכה לרוח הקדש בדב"ר, והוא דבריו במסילת ישרים (פ"ב סק"ט) ע"ש, וע"פ בשינוי לשון קצת בספר אורחות צדיקים (ש"ע ד"הא) והדברים נודאים למחבנן בהם (פ"ב סק"ט).

נראה לבאר הטעם שקבעו לקרוא דוקא פרשת ואחחנן בשבת נחמן, מפני שבפרשה זו נמצא כתוב העשרת הדברות ומעמד קבלת התורה, והתורה הקדושה זהו הנחמה הכי גדולה לישראל. כמו שאמר דוד המלך, (תהלים קי"ט, ג) זאת נחמתי בעיני כי אמרתך חיינני. (שם צ"ב) לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעיני.

ולכן מיד לאחר תשעה באב מגיע ובא הו"ט של חמשה עשר באב, שהוא זמן שצריכים להוסיף בלימוד התורה כמו שאמרנו בגמרא (ב"ב קכ"א) סכאן ואילך, דמוסיף יוסיף, שאינו מוסיף יסוף. ומבאר הרשב"ם מ"ט"ו באב ואילך דמוסיף מן הלילה על היום לשנות וללמוד, יוסיף ימים שמתוך שהלילות מאריכין והימים מתקצרים, צריך לעסוק בלימודו גם בלילה, ודלא מוסיף יסוף.

ובפרט שהקריאה מעוררת את הזמן, בפרשת ואחחנן כשקוראים על מעמד קבלת התורה, ולכן צריכים להוסיף בימים אלו בלימוד התורה. ומה גופא שאנו רואים בעינינו איך שהיציאה הכניס עצמו בכל כוחותיו להפוך את הימים האלו שלאחר תשעה באב לימי חופש ובטלה, מזה גופא אנו יכולים ללמוד כמה הימים האלו מוכשרים ללימוד והצלחה בתורה, שהרי בודאי לא על חינם השקיע היצר הרע כל כוחותיו בזה, לעזוב את התורה בימים יקרים אלו.

ודייקא על ידי לימוד התורה אנו זוכים לנחמה, שהרי אמרו חז"ל (ירושלמי יומא פ"א ה"א) "כל דור שלא נבנה בימיו מעלין עליו כאילו הוא החריב". והיינו שמה שעוד לא נבנה המקדש בדורינו, מוכרח מזה שגם אילו היה עומד המקדש בדורינו, היה צריך להיחרב ר"ל מחמת עוונותינו, ואם כן איך נוכל להתנחם אחרי שעבר עלינו שוב גם בשנה הזאת, ימי בין המצרים ויום המר של תשעה באב, ואין לנו שיוור אלא התורה הזאת, זאת נחמתי בעיני כי אמרתך חיינני, דוקא על ידי לימוד התורה נוכל להתנחם ולהתחזק.

עצם הבכיה והאבלות בתשעה באב הוא נחמה גדולה לישראל

ועוד נחמה יש לנו בשבת נחמן, על ידי עצם הבכיות והאבלות שהיה מנת חלקנו בימי בין המצרים ובפרט בתשעה באב שהוא הראיה הכי גדולה שעוד נזכה לגאולה, שהרי נגזרה גזירה על המת שישתכח מן הלב (פסחים נ"ג) נמצא שמה גופא שאנו לא שוכחים מהחורבן, זה דבר מת ח"ו, רק דבר שהוא חי וקיים בבחינת אבידה החוזרת בסוף לבעליה. ונמצא שגם עצם הבכיה הוא הנחמה והתקווה הכי גדולה עבורינו, שעוד נזכה בקרוב לגאולה.

ולכן מיד בשבת שלאחר תשעה באב הוא שבת נחמן, כי עצם מה שראינו את האבלות של כלל ישראל בתשעה באב, זה גופא מנחם אותנו. וכמו שכתב היוסף אומץ (פסין תת"ט) "אחר עבור תשעה באב, יסוף דעתו מעט מן האבלות ויצפה לנחמה". והמהר"ל כתב 'בשבת נחמן, ישמחו כל העם ויבטחו לנחמת הגואל'.

ובדרשות ר"י אבן שויעב' לתלמיד הרשב"א (פרשת ואחחנן) כתב, "ולכן נהגו לעשות השבת הזה אחר ט' באב ביום טוב, והיא מצוה גדולה שהוא יום נחמה. ואף על פי שאינו יום טוב ממש, עשו אותו יום מקודש לכבוד השבת ביום ט"ו". וכן כתב הריטב"א (תענית ס"ג) "נהגו לעשות סעודה בשבת שלאחר ט' באב".

עת לבכות ועת לשחוק

ואפשר להמליץ על זה את הפסוק בקהלת (ג' ד') עת לבכות ועת לשחוק, בתשעה באב הוא עת לבכות ומיד לאחר מכן בשבת נחמן הוא עת לשחוק, כי עצם הבכיה בתשעה באב גורם לנו לצפות לנחמה וגאולה קרובה.

טעם קריאת עשרת הדברות בשבת שאחרי תשעה באב

ובפרט לפי מה שכתב החתם סופר, שאנו רואים שלשון הגמרא (תענית ל') הוא כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה, הנה לא כתוב יזכה לראות בשמחתה, רק זוכה ורואה בשמחתה מיד, בזכות האבלות והצער בתשעה באב, וזוכים מיד לראות בשמחת ירושלים.

ועל דרך זה כתב גם הקדושת לוי (לחשינה באב) 'כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה'. הכלל הוא כל כוחות האדם נמשך אחר המחשבה, בזה שהואדם חושב נמשך כל עצמות האדם. ונמצא כאשר האדם חושב בקדושה ומתאבל על ירושלים, אז מחשבתו ועצמותו בקדושה לזוכה' הוא לשון הזדככות, אז האדם מודרך ורואה עתה בשמחה קצת, דהיינו שמשגי קצת משמחת ירושלים איך יהיה לעתיד לבוא.

ציפי' לישועה - כבר עתה בעת הגלות צריכים לצפות ולראות את הישועה

ועל דרך זה כתב גם הר"ק מדעש' זצוק"ל בספרו מראה יחזקאל (פרשת בשלח) 'נראה לי לבאר מה ששואלין את האדם 'ציפי' לישועה' (שבת לא), דלכאורה קשה מי זה שאינו מצפה לישועה, וגם הוי להו לומר 'קוית' או 'חכית' לישועה. אבל 'ציפי' הוא לשון ראייה והבטת, ועל זה דנין האדם, אם היתה האמונה והבטחון כל כך חזק אצלו עד שעין בעין יראה על הישועה, אף על פי שעדיין לא באה. וזהו מה שאמר הנביא (ישעיה נ"ב ח) 'קול צופיך נשאו קול יחדיו ידעו כי עין בעין יראו בשוג"ה ציון, פירוש, 'קול צופיך, אותם הצופים מלפנים המביטים בראיה שכלית על הישועה העתידה לבא הם נשאו קול, כבר נשאו קול עתה בימי הגלות יחדיו ידעו, שמתאחדין עם הקדוש ברוך הוא, כי לפנינו עבר ועתיד שווין הם, ולכן אפילו עתה בימי הגלות הם כבר רואים את הגאולה העתידה בעיניהם, כ' עין בעין יראו בשוג"ה ציון. ע"כ'.

השייכות בין כל הפטרות של השבעה דנחמא

ובאמת הנחמה הזאת איננו רק בשבת נחמן לבד, רק זה נמשך והולך עתה שבע שבתות רצופות שקוראים בהם הפטרות של נחמה, שבעה דנחמא. ושומעתי על זה רמז נפלא לקשר בין כל שבעה הפטרות של הנחמה, שכולם הם בגדר שאלה ותשובה, שאלה ותשובה.

וכן הוא סדר הדברים בהפטרות הראשונה כתיב נחמו נחמו עמי יאמר אליקיים והיינו שהקב"ה אומר לצדיקים שילכו לנחם את כלל ישראל ולומר להם שהגאולה קרובה לבוא. ואכן הצדיקים הולכים לנחם את ישראל, אך כלל ישראל עונים איך יתכן להתנחם על ידכם, הרי אנו רוצים להתנחם על ידי הש"ת בעצמו, וזהו מה שאומרים בהפטרות השניה ותאמר ציון עזבני ה' ואדני שכתני, ולכן אנו רוצים שהש"ת בעצמו ינחמנו.

וחוזרים הצדיקים ואומרים להש"ת שכלל ישראל לא רוצים לקבל הנחמה על ידם רק מהש"ת בעצמו. וזהו מה שאומרים בהפטרות השלישית עניה סועדה לא נחמתי. ולכן בהפטרות הרביעית כבר נאמר, אנכי אנכי הוא מנחמכם הש"ת אומר שהוא מקבל בקשתם של ישראל, והוא בעצמו ינחם אותם.

אמנם כלל ישראל עדיין לא מתנחמים ואומרים בהפטרות החמישית הרי רני עקרה לא ילדה, ואין נוכל להתנחם. ואומר להם הש"ת בהפטרות השישית קומי אורך כי בא אורך, ואז מקבלים ישראל את הנחמה, ואומרים בהפטרות השביעית שוש אשיש בה', כלל ישראל כבר שמחים באמת בה שהולך לגאול אותם.

עיוור הש"ת שנוכה לנחמה אמיתית נחמה כפולה ומכופלת לראות בשמחת ירושלים והמקדש, ולצאת מן הגלות המר לגאולה המאירה והשמחה, בביאת משיח צדקנו ובנין בית המקדש, במהרה בימינו אמן.

בספרה "באר מים חיים" זצוק"ל (שלחי פרשא דידן) מפרש פסוקי קודש הללו ומגלה לפנינו את סוד 'המתקת הדינים בשורש' מכבשו של עולם.

ומייסד דברי קדוש על פי מאמר רבינו הארי"ל ז"ל ז"ע (פרי עץ חיים שער תיקון חצות פ"ג שלחי ד"ה ובפסוק זכור) בפסוק

מגילת איכה (ה, א): "וְכִי הָיָה לַיְלָה, כִּי בָחִינָה מִיָּה מוֹרָה עַל שֵׁם הַרְחֵמִים שִׁמְסִפּוּ מִיָּה (שם הו"ה) בַּאֲלֵפִי" עוֹלָה מִיָּה] וְלִי מוֹרָה עַל שֵׁם הַדִּין חוֹשֵׁבֵן אֱלֹהִים. – וְעַתָּה [בְּחֻבְרָן הַגְּלוּת] מִיָּה שֵׁם הַרְחֵמִים הִיא לִי שֶׁנִּתְגַּבַּר בּוֹ הַדִּין עַל מִדְּבַר הָאָרֶץ ז"ל.

לפי דרכו בקודש פתח הבאר מים חיים לפרש דרשת ר"ל (ב"ר ט, יא) בפסוק (בראשית א לא) 'וְהָיָה טוֹב מֵאֹד' – 'טוב' זה מידת הטוב, 'מאוד' זה מידת הפרענות. והיינו טעמא כי כשהדין נמתק ומתהפך לרחמים אז הוא 'טוב מאוד', יותר מ'טוב' לבד. שכן ה'טוב' לבד אין בו חוק וקצו להתגבר בגבורה וגם ה'טוב' שופע משוב רחמים וחמלה ואין בו כוח מלחמה להניקם מצרינו ומבקשי נפשינו.

למשל, אדם שזכה לעושר רב מצד שפע ה'טוב', אם יבוא ליסטים לגזול, הרי ה'טוב' לבדו [חסד שבחסד] לא יוכל להעניש את השודדים ולהכותם בנחרצות מכות קשות ונאמנות כמו מכות פרעה וכדומה. שכן 'טוב' לבד הוא טוב אינו עושה רע. לא כן כשנמתק הדין עצמו לרחמים זה 'טוב מאוד', טוב עם התגברות חוקו וחוקו [גבורה שבחסד] והוא ישימנו מכל צר ויציילנו מכל אייב וחרב וליסטים לעשות נקמה בגני תוכחות בלאומים ולכן הוא 'טוב מאוד'.

ובזה נבוא אל פסוקי פרשתנו: 'וַיִּצְוֵנוּ ה' לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לְיִרְאָה אֶת ה' אֱלֹקֵינוּ' – לטוב לנו כל הימים לחינתו כהיום הזה. כלומר, על ידי 'ליראה את ה', כשפורשים משערי איסור מפני מורא ה', ומתדבקים בו יתברך בשערי היתר, זה עיקר עבודת 'המתקת הדינים בשורש', לטוב לל' כל הימים, כמ"ש הארי"ל ה"ל שלחי מורה על הדין 'חושבן אלהים', ועתה נמתק 'לטוב' לל'.

אולם יתרה מזו מוסרי אל הכתוב עוד טובה על טובה, שלא די שנקבל את הטוב מביחנת 'טוב לבד', אלא יתגבר החסד בחוק עד שיהא 'טוב מאוד'. וזה פירוש 'וַיִּצְדָּקָה תְּהִיָּה לַיְלָה' בחינת הדין הנרמז בחינת 'לל' מתהפך בגבורה ונעשה בעצמו 'טוב מאוד', טוב שאין טוב הימנו. [המתקת הדינים בשורש], לא רק ב'אתכפיא', אלא אף ב'אתהפכא' הפיכת הדין לחסד ולרחמים.

ועל כך מפרש הכתוב בשפה ברורה ונדיבה, כיצד נזכה לצדקה גדולה זו של המתקת הדינים בשורש על ידי: 'כִּי נִשְׁמַר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִפְנֵי ה' אֱלֹקֵינוּ'. כלומר, שלהמתקת הדינים הפשוטה בבחינת 'טוב' בלבד סגי במידת היראה לבדו, כמ"ש 'ליראה את ה' – לטוב', שבוה כבר אין מקום לבעל דבר לקטרג ואין לו אחיזה בגל, להושתו יראים שלא לעבור את פי ה' לעשות קטנה גדולה. אבל להמתקת הדינים בשורש שיתהפכו לטוב מאוד, לזה צריך לעשות את כל המצוה 'לפני הו"ה' אלקינו דווקא אהבה המעורבת מחסד וגבורה יחדיו. לעבודו ית' בכח וגבורה.

וזה מתקיים כשנעשים המצוות: "באהבה עזה ונפלאה בזריות ולא יעקבנו ולא יעצנו לא גשם ולא שלג, לא טף ולא מומן, ולא בית ואשה. וכל אשר יש לו מבית ומחוץ, לא יעקבנו מעבודת בורא. – כי כל האהבות האלה הם כאפס ואין אצלנו, נגד אהבת בורא, לעשות נחת רוח לפנינו בצמאותנו, הבער בקרבנו ביקד יקוד אש ברשפי אש שלחבת ה'. לזכות לשרת את מלך הגדול והנורא הזה לעשות כאשר ציוונו באהבה ושמחה ונחת רוח".

זהו אפוא ההבדל העצום בין אהבה של חסד לבד, לאהבה המעורבת הרבה עם גבורת קדושות שמשכים מבחינת הדין החזק שנמתק עתה בשורש. כי כל אש הידור וחוק אהבה עזה הבערת כאש בכלות הנפש, הכל מכות הגבורה המעורבת בחסד לפני הו"ה אלקינו. ולעומת שאנחנו נהפוך הגבורות לאהבה ה' בכוח וגבורה, ויתפכנו לדין הגבורות והדינים הקדושים שלמעלה לטוב מאוד וחסד בקול ורעש גדול אדיר וחזק. "כי המה מתנשאים לעומת שרפים שרפי קדוש, היוצא בחיות בוערת מאישי ישראל להעריצו בקדוש".

ובזה 'וַיִּצְדָּקָה תְּהִיָּה לַיְלָה' כי נשמר לעשות את כל המצוה הזאת לפני ה' אלקינו דייקא באהבות המעורבים מחסד וגבורה, לעבודו ית' בכוח וגבורה ברשפי אש שלחבת ה'. ואז נעשה 'המתקת הדינים בשורש', 'זה' אלקינו יגן עלינו לשמרנו מכל צר, מכך כל אייב וחרב ורעב ודבר ושב וכו', ולהיטיב לנו בכל מיני טובות וברכות וישועות וחיים ושפע ושלוש בעוז ותעצומות באהבתו ובחמלתו על עמו ישראל כדבר האמור" אמן עכ"ל' הבער באש זיקוקין דגמרא.

- > < -

מִרְן הַגֵּאֵם "הג"צ רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל, מרא דארעא דישראל, חלף פעם בדרכו בסמטאות העיר העתיקה. והיה זה בימים קשים של מתיחות עם בני ישמעאל, שהיו מתנכלים רבות ליהודי העיר העתיקה.

והנה פתאום הגיח כנגדו צעיר ערבי אחד שהחזיק 'תפוח' בידו, וכראותו את הצדיק מתהלך לפניו בהדרו התעוררה חמתו בקרבן, והעזי פניו כנגד אותו קדוש, והשליך את התפוח שבידו הישר על ראשו של הצדיק. הגבאי המלווה שהלך ביחד עם רבינו, השתומם ונבלל לנוכח החוצפה והעזות פנים הנוראה לפעוץ כך ברבה הגדול של ירושלים ושל היהדות החרדית כולה! אך בהביטו בפני הרב התפלא לראות שהג"צ מחייך ושמח, הוא פנה אליו ואמר:

ברוך ה' ברוך ה'!

תמה הגבאי ושאל, וכי לשמחה מה זו עושה? ועל מה ברוך ה'?

המתקת הדינים בשורש

"וַיִּצְוֵנוּ ה' לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לְיִרְאָה אֶת ה' אֱלֹקֵינוּ לְטוֹב לָנוּ כָּל הַיָּמִים לְחִינָתוֹ כַּהֵיּוֹם הַזֶּה. וַיִּצְדָּקָה תְּהִיָּה לַיְלָה, כִּי נִשְׁמַר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִפְנֵי ה' אֱלֹקֵינוּ כְּאִשְׁרֵי צוֹנָה" (ג' ד-כח)

הג"צ רבינו חננאל ז"ל על אחר, ש'גמזו' הוא שם מקום והוכיח שיטתו מספר דברי הימים ב' (כח, יח): "וַיִּלְכְּדוּ אֶת בֵּית שֶׁשֶׁשׁ וְכָל וְאֵת גְּמִזוֹ וְאֵת בְּנֵיהֶי". וביאר בספר הפלאה שבערכין (ערך גמזו), שהעיר נקראת 'גמזו' במילה אחת, ואילו נחום נקרא 'איש' גם זו בשתי מילים. והענין כתב שנקרא 'איש' גמזו על שם עירו, וכינויו 'איש' גם זו על שם מעשיו.

בטרם נבוא להתבונן מעט בטיב אותו מעשה נפלא הדוע והמפורסם של 'נחום' איש גם זו, נקדים ונאמר את מה שפשוט ואין צריך לומר, שאין לנו שום קצה השגה בתנאים עילאיים מרכבת השכינה הקדושה. – ואין אנו באים כי אם ללמוד ולהבין מעט מ'ש' הגמרא בתלמוד עירון שלפנינו, כי תורה היא וללמוד אנו צריכים.

ואחר הקדמה יסודית זו, נבוא אל גופו של האי מעשה ניסא רבדבי שהתרחש עם 'נחום' איש גם זו. – שהמכוון הפשוט בדין גם זו לטובה הוא אמונה פשוטה ותמיכה בכל מקרה ומאורע שבדומי גם זו לטובה! ובה נמצא שהיה נחום גם זו ואין נאונים ב'אמונה פשוטה'.

וכך הוא טיב המעשה בסוגיא דגן: פעם אחת רצו היהודים שבארץ ישראל לשלוח אל הקיסר מתנה הגונה וראויה כדי לרצותו, אמרו חכמי הדור, מי ילך בשליחותנו? – כדאי שילך 'נחום' איש גם זו, שהוא מלמד [ורגיל] בניסים, ושלחו בידו ארגז מלא באבנים טובות ומרגליות.

הלך לו נחום איש גם זו לדרכו, ולעת ערב נטה ללון בדירת פונדק דרכים [בפרק חלק (פנהדרין קט)]. מוסרי הש"ס בעובדא זו, שכשרצה להינסע לחדרו ללון שאלוהו אנשי הבית מה יש איתך כאן? – וענה להם מוביל אני מס לקיסר, ע"ש].

באישון לילה קמו להם בהשקט דיירי הבית ונטלו את אותו ארגז ורקנו את כל תכולתו ההולמים והמרגליות שבתוכו ושללו את השלל לעצמם, ושוב מילאו בשקט את אותו ארגז בעפר שמוצא ביתם והחזירוהו למקומו, כאילו לא אירע כאן ולא כלום...

ברגיע נחום אל ארמון המלוכה עם הדורון ששלחו היהודים בידו, הכניסוהו בכבוד רב אל הטרקלין, ובעמדו לפני קיסר הגיח נחום את הארגז על שולחן המלך, וציווה הקיסר על המשוררים לפתוח לפניו את הארגז.

והנה מה מאוד נדהם הקיסר בראותו לפניו ארגז מלא בחול ובעפר, פניו האדמו מאד וחמתו בערה בו מבושה ומרוגז. ודובר כעסו רצה לגזור עליהם כגזירת המן בשעתו להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים רח"ל, וצעק בועמו על שלועגים לו היהודים ושלוחים לו מתנה שכזו ארגזו מלא עפר...

ברם נחום איש גם זו לא איבד את עשתונותיו כלל, הוא נשאר כדרכו תמיד איתן בחוק אמונתו וביטחונו בה', וגם בשעה זו אמר: 'גם זו לטובה! הדבר יצא מפיו של נחום איש גם זו, ותיקף בא אליהו הנביא זכור לטוב, ונדמה למלך אחד מהשדים.

הוא פנה ואמר אל המלך: הרי אין זה מסתבר כלל שהיהודים יעשו דבר שכזה, לשלוח דורון מלכות עפר ואפר, וכי למה להם להכניס את המלך? הבה נא נבדוק, אולי אין זה עפר פשוט אלא מעפרו המיוחד של אברהם אביהם שהשתמש בו במלחמת המלכים [במספר בספר בראשית פרק יד] שכשהיה אברהם זורק עפר על אויביו מיד נתפך העפר לחרבות וכשהיה זורק עליהם קש מיד נתפך הקש לחיצים דכתיב (ישעיה מא ב) 'יָתֵן כֶּפֶר חֲרָב, קֶשֶׁת יִדָּף קֶשֶׁת'!

קיבל המלך את דברי השר [אליהו] והחליט לערוך בו ניסיון, ולבדוק אם אכן עפר פלא הוא. היתה מדינה אחת שלא היו יכולים חיילותיו של הקיסר לכבשה בשום אופן, נטלו אפוא חיילי המלך מאותו עפר, וזרקו ממנו על אויביהם שבאותה מדינה קשה, ואכן הצליחו כך לכבוש את כל המדינה באפר ועפר שמארגז תשורת היהודים.

היתה מדינה אחת שלא היו יכולים חיילותיו של הקיסר לכבשה בשום אופן, נטלו אפוא חיילי המלך מאותו עפר, וזרקו ממנו על אויביהם שבאותה מדינה קשה, ואכן הצליחו כך לכבוש את כל המדינה באפר ועפר שמארגז תשורת היהודים.

היתה מדינה אחת שלא היו יכולים חיילותיו של הקיסר לכבשה בשום אופן, נטלו אפוא חיילי המלך מאותו עפר, וזרקו ממנו על אויביהם שבאותה מדינה קשה, ואכן הצליחו כך לכבוש את כל המדינה באפר ועפר שמארגז תשורת היהודים.

היתה מדינה אחת שלא היו יכולים חיילותיו של הקיסר לכבשה בשום אופן, נטלו אפוא חיילי המלך מאותו עפר, וזרקו ממנו על אויביהם שבאותה מדינה קשה, ואכן הצליחו כך לכבוש את כל המדינה באפר ועפר שמארגז תשורת היהודים.

היתה מדינה אחת שלא היו יכולים חיילותיו של הקיסר לכבשה בשום אופן, נטלו אפוא חיילי המלך מאותו עפר, וזרקו ממנו על אויביהם שבאותה מדינה קשה, ואכן הצליחו כך לכבוש את כל המדינה באפר ועפר שמארגז תשורת היהודים.

היתה מדינה אחת שלא היו יכולים חיילותיו של הקיסר לכבשה בשום אופן, נטלו אפוא חיילי המלך מאותו עפר, וזרקו ממנו על אויביהם שבאותה מדינה קשה, ואכן הצליחו כך לכבוש את כל המדינה באפר ועפר שמארגז תשורת היהודים.

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

עסקת השבת

כל שבוע ביום שלישי אני עורך קניית לכבוד שבת קודש. הסכום לתשלום קבוע וידוע מראש, ובתקופות מסוימות כשאין הפרוטה מצויה בכיס, כל פעם יש לי נס ומופת אחר של השגחה פרטית, וחשבתי לשתף את הציבור כדי להודות לה' בתוך רבים...

יום שני השעה שמונה בערב, עושה את התוכניות למחר ולא יודע מהיכן תצמח הישועה. כמו כל אדם בשעת דוחקו אני מתפלל מעומק לב ומבקש: "ריבוננו של עולם, אני יושב ללא פרוטה בכיס, והקנייה השבועית לכבוד שבת עולה כאלף וחמש מאות שקלים, ואין לי ולו פרוטה אחת בכיס!!! בבקשה תדאג לי לכסף כפי שאתה דואג לי מידי שבת בשבתו".

לא חולף רגע והטלפון מצלצל, מאחורי הקו יהודי המבקש לרכוש רכב בזול ובתקציב מוגבל. אמרתי לא שאם אמצא משהו אעדיך אותו. בעברי הייתי מתעסק ברכבים מיד שניה, אך כבר זמן רב שלא התעסקתי בתחום ומניין אמצא לו רכב? לפתע נזכרתי שלפני שבוע אמר לי חבר שהוא רוצה למכור את רכבו והוא עשוי להתאים בדיוק למה שיידי מחפש לקנות כעת.

ניסיתי את מזלי והעסקה נסגרה עוד באותו לילה לשמחת שני הצדדים. כששאל אותי הרוכש כמה מגיע לי כדמי שדכנות, נקבתי בסכום של אלף שקלים. למרות שידעתי שלמחר אני צריך אלפיים, אבל לא הרגשתי בנוח לבקש יותר מזה בפרט שהעסקה הייתה קלה ונוחה...

אבל הקב"ה חשב אחרת, החבר הזה אמר: "מה פתאום אלף שקל?! אתה עבדת על העניין בשעות לא שעות וסידרת לי רכב טוב מעל למצופה, אני מתעקש לתת לך אלפיים שקלים, שקל אחד לא פחות!!!!" כך בשעה שתיים לפנות בוקר כבר היה לי את הכסף לכבוד שבת בשופי.

למדתי שיעור נוסף, אם נגזר עליך להרוויח סכום מסוים מאדם מסוים, גם אם לא תבקש, הקב"ה ישים בליבו של השני לתת לך, ואם לא מגיע לך לקבל ממקור מסוים, אז גם אם תריב עם הבן אדם, לא תקבל את הכסף ממנו!!!

בתודה הודיה על כל החסדים!!!
פנה אלי: 0526517922
o.y.wines@gmail.com

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזרן לשלוח אל ר' ששה סמואלס
בפוסט: 15326517922

או לי: o.y.wines@gmail.com

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזרן לשלוח אל ר' ששה סמואלס
בפוסט: 15326517922

או לי: o.y.wines@gmail.com

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזרן לשלוח אל ר' ששה סמואלס
בפוסט: 15326517922

או לי: o.y.wines@gmail.com

חמס שכבש את השולחן השבת
וגם את המלמדים והמחנכים

טיב המעשיות

על פרשיות השבוע

מאת הגדול רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

מכנס מיוחד
בני חסידות
150 ש"ח
לכל חמס

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב': 0733-22-76-09
מחשבים • מחשבים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח

מסטרופקוב וצוק'ל שבחוככי שכונת 'מאה שערים' נסבה שיחת קדשו אודות זקנו הר"ק בעל דברי חיים מצאנז וצוק'ל, ועל הקפידות המפורסמת שהיה דרכו בקדוש להמתיק הדינים על ידי 'קפידא'. והעידו בו צדיקי דורו, שמי שזכה שיכה על קדקדו עם מקלו הק', היה זוכה בזה לעשירות מופלגת.

ונודע המעשה באיש אחד שהיה 'חשוך בנים' ל"ע שנים רבות, וחילה פני רבים מצדיקי הדור ולא עלתה לו ישועה. עד שאמר לו אחד מגדולי הצדיקים שכפי הנראה אין שום דרך להצמיח עבודו ישועה, כי אם על ידי 'קפידא' של הצאנזער רבי.

קם האיש ונסע לצאנז, בדחילו ורחימו נכנס בקדוש פנימה עם הפתקא שבידו, שבתוכה מפורטת בקשתו להיפקד בזמן של קיימא. הרבי הק' קיבלו במאור פנים ובספר פנים יפות נטל את הקוויטעל מידו וברכו בברכת הצלחה.

אך האיש לא נטה כלל מאמרו פנים זו, ומן הקירוב שמקדו הרב, הוא הרי נצרך עכשיו בדיוק להיפקד, שהרבי דווקא 'קפיד' ויכעס עליו...

מה עשה האיש במר ליבו, הוא חזר ונעמד לו שוב בתוך הארון עוד כמה וכמה פעמים עם אותה בקשה כדי שהרבי יכעס עליו... באותם סיבובי ההקפות הוא ראה וגם שמע את הצדיק מקפיד וצועק על כמה אנשים מאושרים ואף היו יחידים שז"כ לחטוף כמה 'סטירות' ויצאו שמחים וטובי לב. - אבל משום מה בכל פעם שהגיע אותו אדם פתאום צהבו פני קדשו של הצדיק, והוא התקבל לפניו שוב ושוב בסבר פנים יפות. ועל אף שביקש כמה פעמים את אותה ברכה לא הקפיד עליו הצדיק כלום וחזר לברכו שוב ושוב בהצלחה...

האיש המזכיר מאד על שאין הצדיק מקפיד עליו, והתפלא מדוע איננו כועס עליו. ולאחר ששילש 'מטבע' הנונה לידי הגבאים שריחמו עליו, הסכימו הם להפקיד בידו כמה מן החפצים שהצדיק צריך וזקוק להם.

ויהי ממחרת בעת שחיפש הצדיק את הכוס שהיה שותה בה את משקה הבוקר, צעק על הגבאים ותבע מהם במפגיע היכן היא הכוס? - אך תיכף כשאמרו לו שידו של אותו אדם במעל והוא זה שנטל את כוסו של הרב, מיד נהא דעתו, באומרו שאין הכרח שתהא אותה כוס דוקא וניתן להשתמש גם בכוס אחרת...

כך חזר הדבר על עצמו בכמה חפצים של הצדיק שהחזיק האיש תחת ידו, כדוגמת מטה קדשו של הרב, שכשחיפש אחריו והקפיד על המקל שנעלם הרי תיכף כששמע שאיש זה נטלו וויתר מיד על המקל ואמר שאין זה מעכב. וכך בכל דבר שניסה האיש את כוחו

בשמוחה הגדולה שבתרועת הניצחון, הכניסו את נחום אל בית גזי המלך פנימה שם מילאו לו את ארגונו באבנים טובות ומרגליות לרוב, ושולחו למקומו בכבוד גדול.

בדרכו חזרה שוב נטה נחום ללון באותו פונדק, וכשראו בני הבית את הכבוד הגדול שעשו לפניו, שאלוהו מה הבאת איתך אל בית הקיסר שעשך כך כבוד גדול כזה?

ענה להם נחום, מה שנשאתי עמדי כאן בדרכי הבאתי לשם, אל בית הקיסר.

שמחו בני הבית מאוד, ואמרו בליבם הנה עפר זה שבייתנו בנוי עליו עפר פלאים הוא עפר הנפקד לחיצים ולחברות: כדאי לנו להרוס את הבית ולקחת את כל העפר שתחתיו אל בית הקיסר.

תיכף הרוסו את ביתם והביאו את כל העפר אל ארמון המלכות ואמרו לו למלך, אותו עפר שרובא לכאן מקודש משלנו הוא הוא נלקח מתוך השטח של חצר ביתנו, והנה הבאנו לפניך עוד דורון מאותו עפר.

בדקו עבדי המלך אם אכן גם עפר זה עפר פלא הוא, אך כמובן לא נמצא בו שום כלום וזרזו את אותם גנבים ע"כ.

טיב הלך מוסר המורס ממעשה פלאים זה גדל האמונה הפשוטה והתמימה של התנא בכל דבר ודבר שבדאי' גם זו לטובה! ובכך פעל ועשה 'המתקת הדינים בשורשים'. כי המאמין באמונה שלמה בהקבלת וגם בעת צרה ומצוקה חוזר ומשנה ואומר 'גם זו לטובה', ובוטח בשלמות בהשם - מודד לו הקב"ה מידה כנגד מידה, להראות ולגלות לפניו אותה טובה שהיתה נסתרת מתחילה ונגנת בתוך חשכת הדינים, ומתפרצת לפניו מידת החסד שבשורש הדינים, וכך זוכה לישועה מן השמים גם שלא בדרך הטבע.

כמו שכתב בספר התניא' (אגרת הקדוש, יא) מאמר הנודע 'להשכיל בינה', שאמונה פשוטה זו היא הסגולה הטובה להמתקת הדינים.

וזל"ק הוך [בקיצור]: 'ראשית הכל, שישמח האדם ויגל בכל עת ושעה, ויחיה ממש באמונתו בה' המחיה ומטיב עמו בכל רגע. ומי שמתעצב ומתאונן, מראה בעצמו שיש לו מעט רע ויסורין, וחסר לו איזה טובה, וריי זה כסופר ח"ו, ועל כן הרחיקו מידת העצבות במאד חכמי האמת וכו' [עיי' שם].

'ובאמונה זו באמת נעשה הכל טוב גם בגלוי, שבאמונה זו שמאמין שהער הגדמה בגלוי כל חיזונו הוא מטוב העליון, שהיא חכמתו יתברך שאינה מושגת הרי באמונה זו נכלל ומתעלה באמת הרע המדומה בטוב העליון הגנוז' עכ"ל [עיי' עוד מ"ש בליקוטי תורה (במדבר סב.) ע"ש].

נחום איש גם זו לימד את תלמידיו ואותנו, כי הכל לטובה, וכל מה דעביד רחמנא לטוב עביד, אין על מה ואין על מי לכעוס, הכל מאתו יתברך והכל לטובה. - כשנאמנים בזה בתמימות ובפשטות בלא ספיקות נפעלת 'המתקת הדינים בשורשים' וזוכים לראויות ישועות ונפלאות בכל יום ובכל עת ובכל שעה.

איברא יש להעיר בזה, שבעת צרתם של ישראל, או כששומעו על צרת חבירו, אל לו לבטלה ולומר שאין כאן צרה רק טובה... אלא יש להתפלל ולשפוך שיח לבטל כל גזירה קשה מישראל וכן בכלל וכן בפרט.

כמ"ש בספר שבחי הבעש"ט (אות קב) שפעם אחת גזרה המלכות 'גזירת גיוס' קשה רח"ל, ורצו הגוים לקחת אנשי חיל מהיהודים. ואמר הבעש"ט לתלמידיו הר"ק רבי נחמן מהרודנקא וצוק'ל שיתפלל לפני הש"ת על ביטול הגזירה הנוראה!

אך רבי נחמן ענה לו כפי שהיה מרגלא בפיהו תמיד 'גם זו לטובה! אמר לו הבעש"ט, כמה טוב ויפה שלא היית בדורו של המן, כי כנראה היית אומר גם על אותה גזירה 'גם זו לטובה'...

ומה נעמו בזה דברי הר"ק ממודצ"ק וצוק'ל בספ"ק דברי ישראל (ריש פר' בשלח), שעל פי זה המעשה המליץ בפסוק (שמות יג ב) 'אלא נחם אליקם', שבעת ששורשים הדינים רח"ל, אל להם לצדיקים להשתמש במדת נחום איש גם זו, כי אם להתפלל ולהתנחל לפני ה' על ביטול כל הגזירות, ולהמתקת הדינים בשורשים אמן.

[על ציון התנא הקדוש 'נחום איש גם-זו', טיב מקומות הקדושים ח"א]

כביכול 'להרגיז את הצדיק' כדי שכבר יזכה שיקפיד ויכעס עליו לא הועיל לו מאומה. ועל אף שהיה מקפיד הרבה מימין ומשמאל על אנשים רבים בסוד ה' לראוי, בראותו את זה האיש נעשה מיד ניוט ומסביר לו פנים יפות, בלא שום רוגז וקפידא כלל.

לאחר המתנה של כמה ימים שהסתובב האיש כל העת בהיכל הקדוש ולא עלתה לבין השמים 'קפידא', נפלה רוחו ונשבר לבבו בקרבו, הוא הבין היטב את משמעות סוד הדבר שרחוקה היא ישועתו ולכן אין הצדיק מקפיד עליו, הוא התיישב בבית המדרש ובכה בלב נשבר ושפך את נפשו לפני קונו להחיש לו ישועה ממרומים.

והנה לפתע רואה הוא המולה בחצר הקדוש, התברר שהרבי עומד לצאת בנסיעה לדרך. וכראותו האיש את הגבאים והמשמשים נחפזים ומזדריים להיכן הכל לקראת המסע, נעמד לו מן הצד והמתין לפני מרכבתו של הצדיק, וכשראה את הרבי הק' יוצא מפתח ביתו ורוצה לעלות אל המרכבה, הפיל את עצמו בחזקה על הארץ לפני רגלי קדשו, והחל בוכה וצועק מנהמת לב שהוא לא יניח ולא יתן לרבי לנסוע מכאן בלא הבטחה מפורשת שיביטוהו הרבי בזרע של קיימא!

מתחילה ניסו הגבאים החזקים עם עוזריהם המשמשים הגיבורים להזיזו מן הדרך, בהיות שהיה הרבי נחוץ מאוד לצאת לדרך, אבל האיש לא הניח ונלחם כנגדם בכל הכוחות וזעק ונכה בקולי קולות שבשום אופן לא יזוז מכאן, ויהי מה!

לפתע בתוך כל הבלגן הגדול שנעשה מסביב, נישג הצאנזער רב בסערת רוח אל האיש, ובפנים וזעפות החל צועק עליו בקול גדול: וכי מה נדמה בעיניך שותכל להכניסני? תדע נאמנה שמעולם לא כעסתי ולא התרגזתי על שום אדם! וגם עכשיו כעת חיה, גם אם תנסה להכניסני בכל אופנים שיהיו לא אכעס ולא אתרגז בשום אופן! - וכך היה מאריך כנגדו בצעקות ובגידופים על כך גופא שמעולם לא רגז ולא רתח וגם עתה לא יכעס בשום אופן!

כשראה האיש שהצדיק צועק ומקפיד עליו בצעקות רמות שמח מאוד, ופנה לדרך, ואכן באותה שנה נושע האיש וזכה לבנים טובים ושלמים.

כששמעו על כך הצדיקים תלמידי הדברי חיים הפליאו את עומק חכמתו ואונותו בזה, שעל אף שראה ששורה קטרוג קשה על אותו אדם ולא מצא לו שום אופן להמתק ממנו את הדינים גם לא בדרך של 'קפידא' רח"ל, השכיל להמציא תוצאה ולחדש לו פתרון. שיכעס ויקפיד על כך גופא שמעולם לא כעס ולעולם לא יכעס וכו', וזו הקפידא גופא שצעק על האיש שאינו מקפיד המציא אליו את הישועה.

[ויעיין נא בספ"ק 'נעם אלימלך' פרשת קרח (דפ"ר דף עה: טו"א ד"ה ויברו ה') מ"ש בסגולת גערת הצדיק. והל"ט בתוה"ד: 'העיקר הגדול הוא להשפילו ולהוכיחו בהנעת, ולא לגדלו בחשיבות כל. וזהו [דבר] אל בני ישראל וקח מאתם מטה' (במדבר יג יז) 'קח מאתם, פירוש זאת תקבל מאתם לעיקר בעיניך, מטה', פירוש כל הכנעה שיהיו מוכנעים ושפלים בעיניהם וכו'. - אך כשקלקל כל כך שהפיל את נשמתו לדגים ממש, והכה בפצע ותבדול, גליא אידעתיה דבגפילה ניהא ליה (ב"מ י.) רצה לומר נראה מדעתו דניחא ליה בהשפעתו וקלקלתו מעשה תענוגים ובלתי אפשרי לאדם כזה להחזירו ולהחזיקו על ידי הזכרת שפלותו ויום המיתה, כי אדם כזה למיתה לא חיש. וצריך חיזוק על ידי גדלות ההתעורר שהיה חשוב ומעולה במעלות ואין נאה לו לעשות כמעשים האלו וכו' עיי' שם עוד במתק דברי קדשו המופלאים].

ברם הוסיף הרבי מסטרופקוב, שמקובל בידו שלאחר הסתלקותו של הדברי חיים לגנוי מרומים כשהחלו בניו הקדושים להנהיג עדה כל אחד במקומו ובעירו, חשש בנו הר"ק מנאליץ וצוק'ל פן יחשבו אחיו האדמו"רים להמשיך באותה דרך ולפעול ישועות על ידי קפידא וכעס, ובהתכנסות אחת שהתכנסו כל בני הדברי חיים יחדיו דיבר בפניהם בענין זה וביקשם שלא להשתמש בדרך זו, שאינה שייכת כי אם אצל צדיקים יחידים ממש, ואין זו דרך לשאר הצדיקים. כי רק מי שהוא נקי ומוזכר לגמרי אף ממשוה דמשהו כעס יכול להשתמש בדרך עילאה זו של המתקת הדינים על ידי קפידא ומי יאמר זכותי לבני מכל רבב כל שהוא של כעס? רק דיאו להמתק הדינים בשורשים באהבה רבה בחסד וברחמים ונאמר אמן.

shivti11@gmail.com

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מחנה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

0733-22-76-09 מחשבים • מחשבים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח

יו"ל ע"י קהילת שבת בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109

יהודי יקרי! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוויך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net | zelig@gmail.com or text 718-249-7173